

Kis

LANT

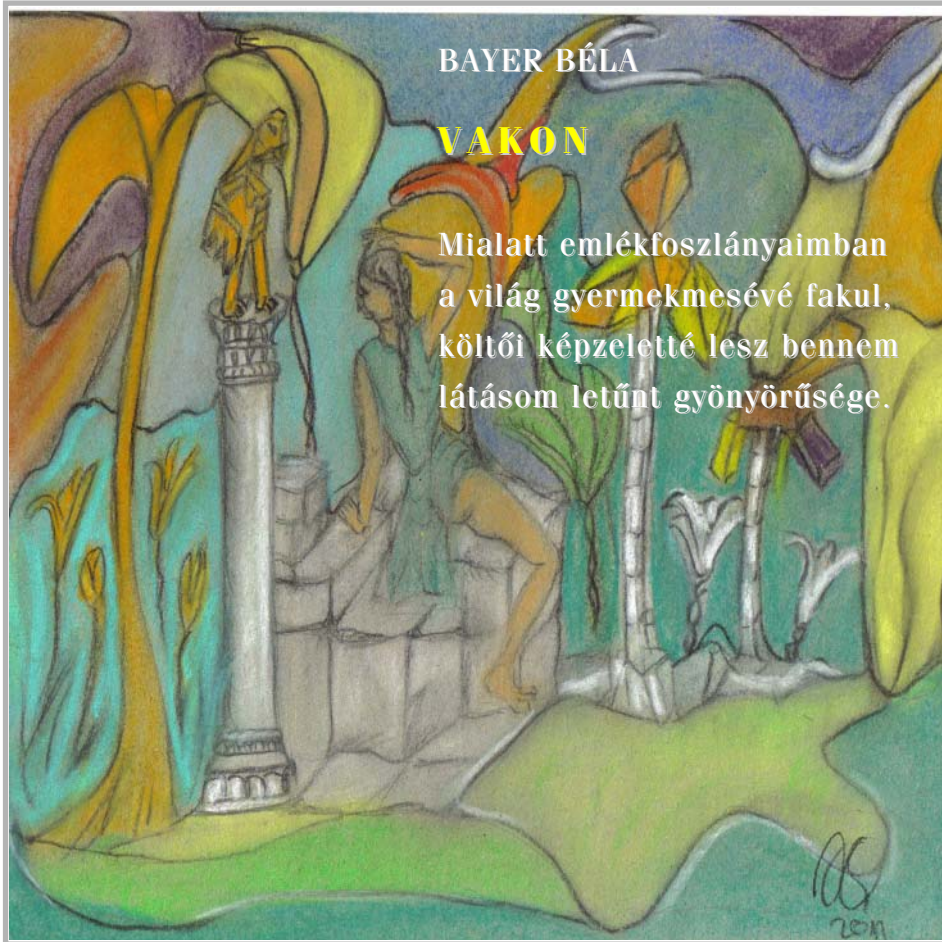
IRODALMI FOLYÓIRAT

BAYER BÉLA

VAKON

Mialatt emlékfoszlányaimban
a világ gyermekmesévé fakul,
költői képzeletté lesz bennem
látásom letűnt gyönyörűsége.

2011/5 87.szám

Kis **LANT** az **INTERNETEN!** www.kislant.hu

BAYER BÉLA

SZÖSSZENETEK

GENESIS

A május fuvallat térített karjaidba.
Phoebe csillagokat
becézett körénk,
s elhozta álmaink melegét.

SZERELEM

Magvas értelem csüng
léted hangszálain,
gyöngyverte éjszakán
verset írok hozzád.

KERESZT

tettenért pillanat rebben
vetkezem riadt szemedben,
alázat szelidül bennem,
rózsákról metszett keresztet.

VIGYÁZÓ

Pipacsok máglyáin
édesült hitemmel
őrizem perceid
gyöngypergésű rendjét.

HIÁNY

Hiába rejtezem
csillagok szeméhez,
arcomba költözik
hiányod.

BÚCSÚ

Hártyáz a feledés,
ajkunkon cserepes a szó,
virrad, szólítanak
messzi hangok.

TÁVLAT

Harmadnapi vigaszra
kavarog holnapunk.
Kínált lehetőség:
a jövő.

CECH

Mindennek ára van,
ölelés sincs grátis.
Szerelmeink alján
ott az árulás is.

BALLADA

Beszéltél nekem
a harmat-leányról,
aki a kedveséért
fává merevült.

Ezalatt testünkkel
füvek csókolóztak,
gyöngyösült öledben
a szerelem.

HŰSÉG

Néma pillantásaim
megfogannak a csend élein,
és mellédszegődnek.

Németh Dezső

Bayer Béla: „A vajúdás gyönyöre” című kötetéről

Elegáns költészet, ha van, akkor Bayer Béla költészete ilyen. Verseiben a vizualitás kissé háttérbe szorul, a szavak hangértékei hordozzák hangulatait, érzelmeit. A lelki toposzok áradása a textúrákban különös szókép kompozíciókat produkálnak. Amikor a színtelen nyelv sovány szövegeivel találkozhatunk lépten-nyomon, akár a szépirodalom berkeiben is, ezek a versek bőséggel árasztják felénk a szép és találékony magyar kifejezéseket. Joggal mondhatjuk, hogy költészete úgy keleti, hogy egyben nyugati is, bár tudatosan nem törekszik erre, de életsíkjából adottan sokszor ingázik a tolnai és a homburgi táj között: „ölelkezik bennem egymásba hajolva,/ zár-földi láppal, a völgyeségi rög” írja Tévedhetetlenül című versében.

Önkéntes „hazátlansága” állandó honvággyal telíti szívét, amely a verseiben ölt testet. „A táj befogad, mégsem vagyok otthon” ; „e szemsugaras homburgi határon/nem hívják dalba nevemet” ; „hajnalra hazává révül a csend” ; „hontalan örömöm ölükbe szédül”. Persze sorolhatnám még a honvágya szülte sorokat, de ha életét sorsa így találta ki, lírává nemesíti a költő. Az ő hazája immár: „Holland tulipán, vértűzű magyar rózsá./ hazává táguló abrosznyi Európa” írja Rovások a kapufélfán című versében.

Senkiéhez sem hasonlítható lírája úgy egyéni, hogy észrevétlenül ötvöződnek benne az intellektuális szavak a népies szavakkal, akár a modern és az archaikus kifejezések mesteri formái. A népies ízek közül citálok néhányat: páhog a szél, kutyorgó kurjant, szotyog a hó, pitymallik holnap, kristály nyirettyű, kocogtat hajnal, gőgicsél rügy, gyürkőzik reggel.

Nem véletlenül írtam a bevezető sorban, hogy elegáns a költészete. A gyakran használt, csak reá jellemző két határozó szava, akárha és a hajdanvolt, de az egyéni jelzői közül „tündérlik, édesült, örökén”, akárha a Babits értékű: „Boholló bomló a bársony este.” alliteráló verssora, amiből még jó néhány található a kötetben.

Bayer szerelmi lírája csodás ölelkezés. Bár főlemlíti Baudelaire Dög c. versét, de amíg Baudelaire külsőségei közt sokszor szörnyeknek festi le barátját, addig Bayer gyönyörű színekkel sugározza át szerelmét. A Viola da gamba (vonóslant) című nagy verse a szerelmi vágy és a beteljesült szerelem szimfóniája, ellenpólusa a Dög című versnek. Itt „Cimbalom, csimpolya,/ zsongító mélyhegedű./ futamok: csigolyák bil-lentyűn.”, míg amott „kövéres vastag csimaszok csámcsogva jöttek,/ másztak a rongyos hús felé.” (N.D. ford.).

A vers végén Bayer: „pisla gyöngyként őrizem / tekintetednek szentjánosbogarat.” Baudelaire: „istení szép lényegükben őrzöm elrothadt szerelmeimet!” (Sz.L. ford.). Baudelaire nem sokra tartotta versírásakor az ihletet, inkább a mesteri munkára hagyatkozott, addig Bayer kötetének címeként is A vajúdás gyönyöre címet adta.

A magam részéről különbséget teszek a vers és a költemény között: a verset írják, a költeményt költik. A költéshez pedig isteni sugallat, ihlet kell. Persze lehet

kitűnő verset írni mesteri tudással és gondos szerkesztéssel is, de a költeményt csak költeni lehet. Bayer Béla legtöbb verse viszont ötvözi mindkét feltételt: a mesteri tudást és az ihletet.

Még 2004-ben a Kis LANT című irodalmi folyóirat online változatának megjelenésekor írtam Bayer Béla költészetéről: „Tanár, író, költő. Majdnem elveszítette látását, de töretlen életszeretete megőrizte a magyar irodalom számára. Verseiben utolérhetetlen nyelvi tömörséggel hozza elének a szépséget és a gondolatot. Verseiben érezzük meg igazán a költészet csodavilágát, nyelvünk különös ízét, illatát, színeit. Valaki mondhatná, hogy a versnek nincs íze, illata, színe. Aki kételkedik ebben, olvassa el Bayer Béla verseit és megbizonyosodik róla, hogy igenis van.

Novellákat, regényeket is ír, és németből fordít. Tehetséggel megáldott, megszállott ember.”

A vajúdás gyönyöre c. kötet keményfedelű, 228 oldal, a külsőségeiben is igényes könyvet a szekszárdi Babits Kiadó jelentette meg 2011-ben.

Lelkes Miklós

VERGŐDŐ MADARAK

Vergődő madarak lent. Horpadt égboltú börtön.
Szélkarikák gurulnak át a kiszáradt földön.
Gurulnak, közben mind-mind levelet forgat, rángat,
s átvizsz közöny-kapukon elmotyogott imákat.

A hegy pironkodik még, s besüpped önmagába.
Várja egy másik égbolt törött csillagú álma.
Részekre hullt világban minden egész csak látszat,
mely átadja a kérdést a választalanságnak.

Vergődő madarak lent, vas-erdő rács-sötétje...
Elvesző út a lejtőn lassan botorkál mélybe.
Kezek kérnek hiába, holtarcú holdig nyúlnak,
s hegyek álmodnak újra volt alkonyt, háborúkat.

Vergődő madarak lent, sebzett és sebző szárnyak.
Roppannak ívek, csontok, fájdalmat rejtőn fájnak.
Pokol mennyre kacsintgat, fenyeget szobor-szikla:
látót a táj, valóság vakságra megtanítja.

(2010)

T. Ágoston László

Ütikos

Nálunk a szüret elképzelhetetlen volt birkapörkölt nélkül. Szőlő nélkül talán meg lehetett volna tartani ezt a rokonokat, barátokat egybegyűjtő nagy őszi ünnepet, hiszen a férfiak mind a tavalyi borocskát ízlelgették, meg az előszüreti murcit, az asszonyokat meg jobban érdekelték a legújabb falusi pletykák. Nagyanyám birkapörköltjére azonban egyaránt fájt a foga valamennyinek. Szüret előtt nemcsak a hordókat mosták, a pincét takarították ki alaposan, hanem a műhelyt is. Ezen a napon ugyanis megszűnt az a helyiség asztalosműhelynek lenni. Nektártól csöpögő présház lett belőle, míg az utolsó csepp must is le nem csorgott a pincében sorakozó hordókba.

Apám, nagyapám gyalupadját is tisztára sikálták, és leterítették ropogásra keményített abroszokkal. A szerszámok mind fölkerültek a polcra. Két-két bakból egy szál deszkával padot varázsoltak, s már jöhetett is a tál a piros lében illatozó, ínycsiklandozóan gőzölgő birkapörkölttel. Erre vártak a reggeli bakháton ülő szalonnázás óta.

Arra azonban ügyeltek, hogy maradjon a kondérban annyi, hogy éjfél körül felmelegítve még jóllakhassanak vele a darálásra, előpréselésre ottmaradó férfiak. Mert az volt ám az igazi jutalom; kenyérbéllel kitörülgetni a kondér aljáról a szaftot. Ezért érdemes volt végigdolgozni az egész napot, meg a fél éjszakát. Mármint annak, aki még talpon tudott maradni a borkóstolás után. A műhely sarkában ugyanis már ott állt a nagy

szüretelő kád, rajta a kétemberes darálóval. Ebbe hordták bele a kocsin álló félfenekű hordóból a szőlőt, hogy a darálón áttörve egybeérjenek a fehér, fekete, piros fürtök. De ez már a vacsora után történt, amikor az asszonyok hazavitték fűroszteni meg lefektetni a gyerekeket. S mivel ott állt a kádban a megtört szőlő, megrakták belőle az első prést is, hogy a lecsorgó must színéből, no meg a mustfokából következtetni tudjanak a majdan kiforró újborra. Közben kóstolgatták a tavalyit, hogy legyen mivel összehasonlítani. Eközben jött el az éjfél, meg a birkapörkölt vége.

Mindezt csak azért mondtam el, hogy lássák, milyen fontos ember voltam én, aki apró bárány korától felneveltem és gondoztam a pörköltnek való birkát. Eleinte eltitkolták, sőt letagadták, hogy az én bárányom lenne az áldozat a szüret oltárán, de végül ez se maradhatott titokban, akár a szomszéd Jani bácsiból lett Mikulás.

Eleinte csak egy bárányom volt és mindig Miska volt a neve. Kora tavasztól a szüret napjáig babusgattam, legeltettem a Bakér fűvén. Egy ideig kötélen vezetgettem, de aztán olyan jó barátok lettünk, hogy egyetlen szavamra ugrott, s úgy ballagott mellettem, mint egy kutya. Mint az én kutyám, a Buksi. Előfordult, hogy játék közben a szokásosnál meszszebb kerültünk egymástól. Ilyenkor elég volt egyet fütyentennem, s máris ott trapolt mellettem. Ősszel, úgy szüret táján mindig eltűnt. Volt úgy, hogy elveszett, előfordult, hogy télre visszaköltözött az anyjához a nyájba, mert ott melegebb volt, a sok birka melegítette egymást. Egyszer el is mentünk nagyapámmal meglátogatni, de hiába fütyentettem

neki, nem jött oda hozzám. Nagypám szerint azért, mert szégyelli magát, amiért otthagyt. A juhász is azt mondta, hogy igaz. Meg azt is mondta, hogy tavaszra visszatér. Úgy is történt, de érdekes módon összement. Akkora lett, mint tavaly tavasszal. A hosszú tél miatt, meg a bundáját is kimosták.

Amikor Karcsi öcsém úgy négy-öt éves lett, megunta, hogy mellettem kell fognia a Miska kötelét. Azt mondta, neki is jár egy saját Miska. Apám, meg nagypám összedugták a fejüket és elhatározták; vesznek neki is egy birkát. Annak azonban Sanyi lesz a neve, nehogy össze tévesszük őket. Amúgy is könnyű volt megkülönböztetni a kettőt, mert Miska oldalán volt egy barna folt, a Sanyi viszont teljesen fehér bundát hordott. Az én kötelemre barna pöttyöt festettek, a Karcsiéra meg fehérét.

A két bárányt egyáltalán nem zavarta a mi versengésünk. Békésen legelésztek, ugrándoztak egymás mellett a Bakér fűvén. Ha szóltunk nekik, szófogadóan nyújtották a nyakukat a kötel hurkába, s teli hassal ballagtak hazafelé.

Egyik nap apám barátja jött hozzánk valamiért és meglátta az udvaron ugrándozó birkákat. Mondta is apámnak;

– Gyönyörű két kis kosotok van, Laci. Ezek szép nagyra nőnek majd az őszig, de vajon bír-e velük a két gyerek, ha elkezdenek ütikosolni?

– Báránynak adta őket a juhász – mondta apám. – Miből gondolod, hogy kosok?

– Látom. A mozgásuk is mutatja, meg a szarvuk is kezd nőni.

Izgatta a fantáziánkat a dolog, s addig kérdegettük a barátainkat, meg a felnőtteket, míg valaki el nem magyarázta,

hogyan kell ütikosolni. A juhászok szokták így kiválasztani a legvérmesebb fiatal kosokat, meg mi is játszottunk már olyat, hogy összetettük a homlokunkat és az volt a győztes, aki el tudta tolni a másikat. Csak éppen azt nem tudtuk, hogy ezt ütikosolásnak hívják. Nekem különösen tetszett ez a játék, mert idősebb lévén többnyire legyőztem az öcsémet ütikosolásban. Gondoltam, úgy helyén való, hogy a birkák közül is az enyém legyen az erősebb. Titokban edzettem is Miskát. Összeraktam a két öklömet, azt nyomtam a homlokához, s úgy viaskodtunk, mint az igazi kosvialalon szokás. Aztán legeltetés közben odavitem az öcsém Sanyijához és összeraktam a fejüket. Először buta pofával meredtek rám, de végül is sikerült elérnem, hogy egymásnak feszüljenek és birkózzanak cefetül. Később még cifrázták is a játékot. Hátráltak néhány lépésnyit, aztán egymásnak ugrottak. Csak úgy csattogott a homlokuk, meg a serkenő szarvuk.

A versenyfutás is szerepelt a mezei játékaink között. Elfutottunk, sőt elbújtunk előlük, ők meg utánunk eredtek, elkaptak bennünket és birkóztunk velük egy jó nagyot. Nem is volt ezzel semmi gond, amíg mi voltunk az erősebbek. Hanem a nyár végére úgy megnőtt, megerősödött a két kis kos, hogy bizony nagyon sokszor ők győztek le minket. Elgáncsoltak, ránk tették a lábukat, úgy csináltak, mintha meg akarnának taposni bennünket, vagy legalább a szarvuk hegyére tűzni. Aztán megcsiklandoztuk őket és ballagtunk haza.

Egy nap azonban valamiért megoroltak ránk és a simogatásra, csiklandozásra is ütikosolással válaszoltak.

Hiába mondtuk, hogy vége a játéknak, sőt még bottal is megfenyegettük őket, rá se hederítettek. Fenyegetően leszegték a fejüket, aztán rohantak egyenesen felénk. Az se használt, ha elugrottunk előlük. Újult erővel ismételték meg a támadást. Nem volt mit tenni, fogtuk a kötelet és elindultunk hazafelé. Gondoltuk, majd otthon, az udvaron móresra tanítjuk őket. Igen ám, de a két kis kos vérszemet kapott a könnyű győzelemtől, s egyre gyakrabban döfködtek szarvukkal a hátsó felünket. Hiába mondtuk, hogy az fáj, meg elég, már nem játszunk tovább, cinkos bégetéssel még biztatták is egymást. Mondhatni, kiröhögtek bennünket. A végén már futásra vettük a dolgot, de így is ott és akkor értek el bennünket ahol és amikor akartak

Mire a kapuhoz értünk, úgy sajgott az ülepünk, mintha jól elfenekelt volna valaki bennünket. Szóltunk Buksinak, a kis szürke korcs házőrző kutyánknak, hogy segítsen elkergetni őket, de őt arra nevelték, hogy a baromfiudvarban senkit meg nem bánthat, így aztán némi gondolkodás után beállt a két birka mellé játszópajtásnak. A felnőttek közül szerencsétlenségünkre senki se volt otthon. Egyre fájdalmasabb fenékkal futkároztunk az udvar egyik végétől a másikig, de félúton mindig elértek bennünket, aztán jött az ütökösölés. Ez a buta buksi meg még örömeiben körül is csaholt bennünket.

Az udvaron állt egy mély és hideg vízű gémes kút. Ennek a vizével itatták az állatokat, meg a mosáshoz is ezt használta nagyanyám. Nyaranta egy szürke pléh kád állt mellette. Minden reggel telemerték. Délutánra kissé felmelegedett benne a víz. Abban pancsoltunk, s olykor

a felnőttek is megfürödtek benne.

A kád – villant agyamba a megoldás. – Ha abba bele tudnánk ugrani, ott nem érhetne el bennünket ez a két fenevad. Megpróbáltuk és sikerült. Némi közelharc után derékig csobbantunk a hűs habokban. A kosok meg csak lestek, hogy képtelenek elérni bennünket. Győzelmünk jeléül még a nyelvünket is kiöltöttük rájuk és grimaszokat vágva lelocsoltuk őket hideg kútvízzel. Azon is csak kacarásztunk, hogy időnként megmeütökösolták a fürdőkád oldalát.

Már a nap is lenyugodott, mire haz ért anyánk, s lilára fagyott fiait kimentette a hideg vízből. Gyorsan megfüröszött, s ágyba dugott bennünket. Aludni persze csak hason fekve tudtunk, s álmunkban egész éjjel ütökösoltunk. Játszottunk? Hát ez azért túlzás, hiszen jóval közelebb állt ez a rémálomhoz, de legalább ott, és akkor mi voltunk a győztesek.

Apánk beteretle az ólba a két győzelemittas jószágot és megfogadta, hogy soha többé nem vesz kost szüretre, mert annak a húsán mindig átüt a faggyú íze. Így mondják a tapasztalt, öreg juhászok is.

Mi meg elhatároztuk, hogy soha többé nem hívjuk ki magunk ellen a SORS-ot. Még akkor se, ha két kis kos képében jelentkezik.

Barcs János

Kegyetlen vihar készül

Magasba tartva emelgetik ágaitat
a szomjúhozó fák,
s a mindenség koronásai egymásnak
lombbal integetnek.
A fény-nyalábló folyó is úgy tekergeti
kinyújtott kék nyakát,
hogy partján megszólaljanak minden bokrok
a viharok előtt.
Elnyújtott hűvös testtel mérges felhő-üszők
úsznak át a csenden,
s a pihegő egek fuldoklása alatt
alvó lomb megrezzen.
Bogár-szédületben hideglelés virágok
faggatják a titkot,
követik a vonulást kószáló villámok –
s száműzött az éter:
Kegyelmes vihar készül, – suttogja a folyó
jő táltos fürgeteg,
de akkora, hogy belégörnyed az itató,
s a kókadt fű-sereg! –
Kisimulnak a kántálók ajkán a ráncok!

Somogytarnóca, 1998. július 8.

Pajtásom lesz

Egyszer majd életem
fölé magasodom.
Szellős rétek virágerdeje
fölött szálllok.
Pajtásom lesz a HOLD,
meg a NAP...
S markomba peregnek
csillagbogarak. –
S fölöttem csevegnek
énekes madarak.

Dunakeszi, 1979. augusztus 10.

Boér Tamás

Hajnali táj

Vér Napot bont a lágy hajnal,
zúzmara száll árvalányhajjal
a ködben fürdő mező felett.
Fűszál-gyűrű közé temet

sok hajnali rovartestet.
Az ezüst tónak tükre festett
fénnyel szikrázik a fákra,
s az erdő kopott verandája

most zöldbe vált. Minden virág
összezörren, s mikor egy száraz ág
ropogva kigördül a síkságra
aranyba vált az égi búzatábla.

Pillangó

kéklő horizont
fénycsövén száll koromtól
szennyes szárnyakon

pillangó röptű
levél levélre hullva
haldoklik a nyár

Könny

arcomon könny
lelkemben szivárvány

fellegem ajkad édes folyamán
háborog mindörökké

* * *

Móritz Mátyás

A gonosz

Képtelen vagyok megérteni.

Képtelen, hogy miért csinálod ezt velem, miért nem értesz a szóból. Miért arra kell minden nap hazajönnöm, hogy a lakást megint a feje tetejére forgatod, hogy megint csak takaríthatok utánad, csinálhatom a rendet.

Vehetem elő a porszívót, a seprűt, a lapátot, és ganajozhatok utánad.

Téboly, örület, amit képes vagy a nagy unalmodban összehozni. Ahelyett hogy a seggeden ülnél, vagy feküdnél nyugodtan, szinte már az az érzésem, hogy csak azt várod hogy dolgozni menjek, hogy hátat fordítsak neked, hogy azon törhesd a fejed, mit tüntess el, mit tegyél tönkre, mit hajíts ki a csukott ablakon.

Most megint kezdek el kiabálni, talán ezt akarod. Szaggassam meg a ruhád, tépjem csomóba a hajadat, vagy a sajátomét? Mert kibírhatatlan vagy.

Leülnék enni, nyugodtan, de hagyhatom a fenébe a tálalást, hiszen azt sem tudom melyik gondom nagyobb most annál, hogy ég a gyomrom, hogy megveszek éhen. De te, persze a szobavécébe öntöd a kajádat, vagy az ágy mögé dobod. Nem becsülöd a munkám. Felőlem éhen is halhatnál, csak az az áldott jó szívem.

Miért nem vagy képes legalább egy napra normálisan viselkedni, erőt venni magadon? Látod hogy azt sem tudom hol áll a fejem, de azért is ráteszel még egy lapáttal.

Látom megint behordtál minden szart az erkélyről, a folyosóról, ami mozdít-

ható, azt képes voltál mind behurcolni, de hogy egyél, az nem megy mi? Beledobálni bele tudod a teába a vajjas kenyeret, a zsebedbe el tudod tenni a felvágottat, de nem hülyének lenni nem megy. Nem is tudom hogy a fenébe voltál képes behozni ezt a szőnyeget. Én megszakadok alatta. De te persze ráértél ezzel szarakodni, baszakodni, egész áldott nap.

A Jancsiék majd megint rajtam keresik a szerszámaikat, a bútoraikat, a gyerekük játékait, mert hiszen ki másnak lehet ilyen enyveskezű ápolója mint nekem. Hurcolhatok vissza mindent, pedig hagynám a fenébe az egészszet, és vennék egy jó forró fürdőt, de úgy látszik hogy téged kell majd fürdetnem, hiszen ahogy látom, és érzem, sikeresen magad alá csináltál. Itt ez a kibaszott szobaklotyó, amit nem kevés pénzért sikerült beszereznem, de ugyan minek, amikor szó nélkül összerondítod az ágyat. Mit számft neked hogy tegnap mostam ki az összes rongyodat, és húztam fel tiszta ágyneműt. Még talán jól is esett, hogy élére vasalt köntösbe tojhattál bele.

Most meg mit állsz itt mint egy szerencsétlen? Ülél le valahova, és meg ne szólalj, mozdulj neked. Még csak az kéne hogy segítsél. Nem kell nekem a te segítségedből.

Hogy mit gondolnak a szomszédok? Ki nem tesz rájuk? Miért, talán ne legyen ideges, ingerült. Ne vetkőzzek ki magamból? Te mit tettél volna, ha rád bíznak egy hozzád hasonló szerencsétlent, akivel csak a gond, akivel csak a baj, akivel csak a végeláthatatlan vesződések van.

Más ember örül és fellélegzik ha ha-zaért, hogy lepihenhet, tévét nézhet, elfelejtheti a gondokat, de persze én moshatom a szaros ruháidat, a húgyos

bugyidat, takaríthatom a szőnyeget, a párnát, a takarót, és a franc tudja még mit. Tehetem a mosogatógépbe az én dolgaimra a cuccodat, hogy mindent átítasson a penetráns szag, hogy másnap rajtam röhögjenek a buszon, a villamoson, a metrón, hogy biztos már nem tudok megálljt parancsolni a farizmaimnak. Indíthatom a programot, várhatom amíg a mosás lejár, teregethetek.

Na vedd le szépen a ruháidat. Ne kelljen még egyszer szólnom, mert én cibálok le rólad, és abban nem lesz köszönet. Mi az, hogy miért. Mi az, hogy miért. Nem veszed észre magad. Nem szégyelled te magad. Nekem ég a pofámról a bőr. Túl megy már minden az, amit csinálsz. Hozzád kevés a nyugtató, az ital.

Vetkőzz le. Igen, most. Nem majd holnap. Láttalak már meztelenül, mit rinyálsz. És mi van ha a szomszéd Gerbincz néni leskelődik. Majd átmegegyek és pofán lesz verve.

Nem is tudom miért engeded be mikor kopog. Nincs itt semmi keresnivalója. Kit érdekel, mert engem nem, hogy nem látogatják a gyerekei, az unokái, hogy tönkretette a rádióját, hogy ellopták az ócska tévét. Olvasson újságot, könyvet, vagy bambuljon maga elé, nézze a falat, menjen le a térre. Bánom is én. Vén hülye idióta.

Hogy beszélgetni jön át. És miről tudnátok ti trécelni? Ne röhögtess már. Inkább kapd le magadról a zoknit, és a papucsot is, mert ahogy látom, csak a plafon nem úszik a fosban. Hogy mit csinálj? Tipegj el a fürdőszobáig, és mássz bele a kádba. Mindjárt jövök.

Na gyere. Mi az hogy hova. Nem az

előbb mondtam el? A fürdő nem arra van. Jó, akkor menj egyedül, tessék. Most mit akarsz a konyhafiókban, mondd már meg. Mit simogatod a kenyérmorzskákat. Nem volt elég mára, hogy telepakoltad a zsebeidet késekkel, hogy sikeresen lába kelt a szobakulcsomnak.

Na tűnjél befelé. Nem érek rá a cirkuszodra, a kiselőadásodra. Ne félj, fogom a kezed, te csak lépjél. Lépjél már. Ne kapaszkodj se a fregoliba, se máshova. Csak lépjél. Na végre. Olyan nehéz volt, olyan teljesíthetetlen feladat? Jó a víz? Mi az hogy attól függ. Mi az hogy mire? Be kell rajtad rosálnom. Na fogd meg a szappant és dörzsöld át magad, mindenhol alaposan. A hajadat is mosd meg, és ne siránkozz.

Akkor kellett volna gondolkoznod, és a fejedet fognod, mikor összerondítottál mindent.

Még hogy nem te voltál. Akkor ki a fene. Kicsoda? Malvin? Malvin már tizenvalahány éve halott. Egykor te ápoltad őt, most én csinálom ezt veled. Bár nem mondanám ápolásnak azt, amit műveltél a saját testvéreddel, nővéreddel, akit te állítólag annyira szerettél, akit rajongásig imádtál.

De akit szeret az ember, azt általában nem veri félholtra, kékre és zöldre, azt nem madzagolja az ágyhoz, azt nem tépi meg, és nem püföli tele szatyrokkal az utca közepén. Egy szót sem szólhatnál, ha követném az ápolási módszereidet. Ahogy a Malvin túrt, úgy kellene túrnöd neked is. Pedig ő ahelyett hogy keresztbe tett volna neked, mindig azt leste hogy hol és miben tud a segítségére lenni. Te meg úgy osztogattad neki a maflásokat, hogy ez akkor sem tűnt fel, mikor ismerősök, vagy rokonok jöttek látogató-

ba, ünnepekre. De persze ők sem szóltak volna, inkább csak elnéztek jobbra vagy balra, és hallgatták a gondjaidat, sirámaidat.

Na erre én nem vagyok kíváncsi, és nem is leszek. Nekem panaszkodhatsz, nem tud megrázni. Ami tőlem telik, azt megcsinálom, de cserébe mit kapok? Arra nem vagy képes hogy egyedül megfürödj. Hogy megtörölközz.

Engedd el! Engedd el!! nem vagy te normális. Képes lennél az ingemmel törölközni? Én már ezt nem bírom. Nem, nem és nem.

Mit mondasz? Mit? Hogy gonosz vagyok? Hogy én vagyok gonosz? Én? Nem a drága testvérem, az az áldott bátyám, aki hetente egyszer dugja ide azt a nagy arcát, és hoz két banánt, meg egy sólet konzervet? Aki öt percig nincs itt, pedig két éve nincs melője. Aki elszedi a nyugdíjadat, és talán még rád sem köszön. Annak is csak arra van esze hogy süteményt vegyen neked, hogy azzal tömd magad tele, mert persze azt meg eszed, mert persze neki nem produkálsz magad. Arra volt eszed hogy leverd a tévét, de arra nincs hogy az újat kikapcsold. Addig bömböl amíg ki nem jövök leoltani.

Ide jutottam, ötvenöt éves fejjel. Ki lett otthonról rakva a szűrőm. Azt mondta a Gabi, boldoguljak ahogy tudok. Hogy tegyek érte.

Látom megint megtaláltad az egyetlen ablakot, amit még nem szögeztem be. Meg lehet fagyni, de tárva-nyitva van megint. De tudod mit: jobb is ez így. Boldogulj egyedül. Drága édesanyám.

Három emelet. Talán megteszi. A házmaster majd szitkozódhat, hogy ilyen sem történt még, amióta azt a kevés eszét tudja.

Illyés András-Zsolt
versei

Hagyjatok játszani

éjféli órák után
elégedetlen megbéklyózom
seprűmet

(közben a várfalak mögött
máglyámhoz csiszolják
a szikrát)

Csend

lopakodik az utcákon
az ég fekete ruháján
aranygombok ragyognak
amíg letépi őket a hajnal

Valamikor

egy üstökös volt a kísérőm
pályám volt az azúr ég
csillagsereggel jött ellenem
a néma sötétség

Illyés András-Zsolt

Próba öngyilkosság

A hosszú házasság olykor unalmassá válik, és a szívek mélyéről a szeretet helyett a megvetés tör elő. A kezdetleges szóértést a civakodás váltja fel, a beszédtemák nem lesznek érdekeltek a másik fél számára.

Egy ilyen családi összeszólaláskor a férj megelégtelt a mindennaposá vált vitákat, ezért gondolta ráijeszt a feleségére:

– Ezt nem lehet kibírni, bármit teszek, nem tetszik neked, állandóan azzal gyötörsz, hogy nem vagyok jó semmire – tört ki a férj sajnálatra méltóan.

– Felkötöm magamat, hogy többé ne kereszteljem az utadat.

Csakhogy a feleség az előbbieket ellenére, most az egyszer egyetértett, sőt segítőkészségét kimutatva, még hurokkal ellátott kötelet is adott élettársának. A férj nem akart szégyenbe maradni, eleget akart tenni az ígért szónak, így hát elvette a kötelet és elindult a csűr felé.

– Most, amikor munkanélküli lettem má' nem kellek neked, de amíg a milliókat hordtam haza és tartottalak, hogy mázsásra hízzál, addig minden este hozám bújtál, hogy mérleget jelek – kiáltott vissza a feleségnek.

– Ejsze, te tartottál engem? Tévecc, me' én a két kezem után élek – tromfolt vissza az asszony a küszöbről. – De többet ne ordibáj, me' kezdődik a Dallas.

– Há' persze, hogy a két kezed után élsz... Avval rakod bé az ételt a szájadba – morfondírozott a férj, közben belépett a kiskapun.

Mint általában lenni szokott: a szenzációéhes szomszédasszony nagy érdeklődéssel figyelte ezeket a rázós családi eseményeket a disznóól sarkától, és néhány perc múlva a kíváncsiság (?) a férfi után vezérelte a csűrbe.

A szomszédasszonyt nem zavarta meg a látvány.

Az áldozat a gerendán hintázott – egy szál kötélén –, lecsukott szemmel és szomorú arcbrázattal.

– A te időd úgy es lejárt – szólt oda a hullának, miközben lecsatolta a karóráját. Megfordult, hogy induljon haza, de ekkor a hulla úgy fenéken rúgta, hogy ájultan rogyott össze – ijedtében. Az, pedig unalmában elszívott egy cigarettát, amíg arra várt, hogy vége legyen a filmnek és megfigyelhesse, felesége miként siratja meg. Nemsokára meg is érkezett, kezében egy nagykés-sel, de legkisebb jelét sem mutatta a gyásznak. Annál inkább csodálkozott a szomszédasszony jelenlétén.

– Te aljas lator, még a halálod napján sem vótál hűséges – nézett az égiek felé fenyegetően, miközben elvágta a kötelet.

A leértékelt férj nyekkenve huppant a földre, majd fölállt, levetette a dzsekijét és leoldta derekáról a kötelet. Felesége szóltanul tátogtatott, de férje a szeméből is kiolvasta gondolatát:

– Látod, milyen alkalmatlan vagy. Arra sem vagy képes, hogy rendesen meghalj...

Németh Erzsébet
versei

Gyönyörűk...

Gyönyörűk a nekiindulások,
az elképzelés szobrát
gondosan faragott okok és érvek...
lenyomatok a múltból,
sejtés a jövőről,
jelenünk árva menedéke...
Megannyi szín, megannyi hang
fel-felcsapódó lángja,
születni akaró dal,
születni-kész mozdulat,
őseink örök zsolozsmája.
Egy tincs az idő hajából,
őrizni történések,
meg nem történések emlékeit,
a korunk arcára égetett sebet,
melyről az emberi gyarlóság
kegyetlen harcának
furcsa törvénye tehet.
Gyönyörűk a nekiindulások,
az együtt dobbanások
ütemes hangja,
s ha felismerése
a lelket elragadja:
hitünkig érő roskadással
rést lehet ütni
a megkövült végtelen falán.
Szaporodnak tetteink
évgyűrűi a létben,
vállunk összeér,
nem leszünk védtelen talán?
Gyönyörűk a nekiindulások.
De nyomában
az Isten kapuján
átvágó szekérnek:
áldottak legyenek,
ezerszer áldottak
a megérkezések!

Alkonyodunk

Alkonyodunk...
Emlékek árnyéka
hullik szemünkbe,
fakuló hajtincs.
Pillanat-parazsak
porladnak
áldott tenyerünkön,
ezernyi bajunk
lenyomatával,
mint ijedt bogarak
várunk –
És a Nap leszáll.

Mit őrzök?

Mit őrzök én
őseim sorsából,
virágmosolyukból,
álmuk húrokra
feszült dallamából,
vacogó küszködésük
üszkös rángásaiból
mi enyém?
Alkonyi imaszavak
indái futnak
porrá tört arcok
reményáhitatán...
foszló szerelmek
örök árnyai
ma már
a létből kitaszított,
s a létből szabadult
foglyok:
apák és anyák.

Magyari Barna
versei

Megágyaz csókpárnád
Csillának

kérdezed hogy fér el bennem ennyi folt
agyamban szárad fel mindaz ami volt
próbáltam jó lenni máskor meg léha
magánnyal vakarta lelkem sok éra
korbácsolt a csönd pofozott a remény
kis könnycsepp voltam a hallgatás szemén
rossz volt az a sors a fűtés nélküli
de amióta vagy szívemet fény süti

mosolynektárod édesebb a méznél
bájad ablakán mindig felém nézzél
szenvedélykemencém fénnel bejárod
férfiagyagom kiégeti lángod
vidul az élmény bőröddel szorozva
köldökkutadból fényt iszok naponta
s mintha bennem a hiányt kulcsra zárnád
számon örökre megágyaz csókpárnád

Felhőkkel ketyeg az ég
Csillának

lány felhőkkel ketyeg az ég
blúzodon átüt a tegnap
bárhogy szoroz be az óhaj
szívemben mindig egy vagy

ereimben fut az élet
vértalpfákon génsíneken
csípődhez forraszt az ábránd
a hév hőkézzel int nekem

megoldva gombod és gondodat
számban a bőröd krémes íz
sejtek s szavak sakktábláján
a test a lélekkel remiz

szenvedélyünk kereke most
a nyál abroncsával forog
s ahogy csókolózunk célba
érnek versemben a sorok

Bódai Soós Judit
versei

Őszi falevél-dal

Dalt fest a néma fényből
az ősz melankólikus keze,
s ágyat vet hullt levélből,
emlékeit fektetvén bele.

Behunyom mindig váró,
csodára tárt, könnyező szemem,
s az elmúlás felsíró
tél-sóhajába temetkezem.

A természet ölében
elringok, míg jó az új tavasz,
s szerelmes ébredésem
fám gyökerében nyarat fakaszt.

Reményem

Fájdalom-fuvallat
fodrozza függönyét a múltnak,
s alóla pokolból szakadt
rémképek nyúlnak
felém;
a mában reszkető görcs felé.
Aztán álomíngem alá
csúsztatja ujját
az enyhülést ígérő felejtés,
kört rajzol köldököm köré
bőröm halk illatát az érintés
medrében terelve
szebb jövőm felé.

Dr. Domonkos János

80 ESZTENDŐS LETTEM ÉN

*Kivonatok Domonkos János tanár-
irodalomtörténész visszaemlékezéseiből*

1931. július 29-én, Szombathelyen születtem. Anyám és Apám házasságuk előtti megindítóan szép levélváltásaik gyűjteményét abban a régi ládikában őrzöm, ami özvegy édesanyám legféltebben őrzött kincsei közé tartozott, amit mindig megtartott, sokszor olvasgatott visszaemlékezésként, és nagyon szeretett. Ébren is álmodozó, tervezgető szerelmespár volt Drozsnják Mariska és Domonkos Jani.

Szombathelyen láttam meg a napvilágot: nehéz szülést követően, aminek emlékét – fejemen egy kis horpadást – még most is viselem. A szülész főorvos figyelmeztette is drága-jóanyámat „több baba ne legyen ám”! Ő azonban mégis világra hozta kistestvércémet, Ferikét.

Még most is meg van a kis fehér szalag, amelyre a Domonkos nevet írták tintával és pöttöm kis karomra kötötték, hogy ott a „klinikán” össze ne cseréljenek.

Apám tisztviselőként dolgozott a főpostán. A Parragvári úton egy földszintes házban laktunk, amikor utcánkban a Domonkos-rendi zárda óvodájába jártam. Igazi kedves-nővérek foglalkoztak velünk. Korabeli csoportfénykép azt a jelenetet ábrázolja, amikor jelmezes karácsonyi gyermekszíndarabot játszottunk, ahol én egy fehér kis szakács öltözetben álltam.

Apám a herényi vendéglős és bognár fia, anyám a kámoni vendéglős és mézsáros leánya jól összeillő házaspárt alkottak. Négyesben éltünk szüleinkkel, Herényben, majd a kámoni vendéglőben. Iskoláimat (a 4 elemi) a Herényi Római

Katolikus elemi iskolában végeztem kitűnő eredménnyel. Ez az egyszerű falusi iskola azonban kevés alapot adott a középiskolai tanulmányok folytatásához. Egy gimnáziumi osztályt a Szombathelyi Faludi Ferenc reálgimnáziumban jártam, ahol akkor Pável Ágoston (1886-1946) is tanított.

Édesapánk 1942-ben betegség következtében fiatalon, 39 évesen elhunyt. Nagyanyámmal, édesanyámmal és testvéröcsémekkel négyesben éltük át a II. világháború borzalmait, a Szombathelyt pusztító terrorbombázásokat. Mindig részt vállaltunk a város háborús romjainak eltakarításában, majd újjáépítésében, pl. a szombathelyi nagytemplom épületénél is.

A szombathelyi fiúkeriben érettségiztem, mely után rögtön a szombathelyi vasútállomáson helyezkedtem el pályamunkás fékezőnek, hogy évek múltán majd vasúti forgalmista lehessenek, azonban mégis elmentem hazulról Pécsre, a Pedagógiai Főiskolára. Olyan humán szaktárgyakat – magyar és ének-zene – választottam a főiskolán, ami nagy kedvemre szolgált. A legnagyobb örömöm azonban az volt, hogy megismerkedtem ott Pécssett főiskolás társammal, a magyar szakot végző leánnyal, az ugyancsak Vas megyei származású Németh Ibolyával, akivel diákszerelmünk vált boldog házassággá. Ez a közös életünk tart azóta is, szeretet köt össze bennünket, s 2012-ben fogjuk ünnepelni házasságunk 60. évfordulóját.

Nagyanyámat 1952-53-ban kiforgatták vagyonából, elvették a kámoni vendéglő épületét a nagy udvarral együtt, amit kétkezi nehéz munkájával, évtizedek alatt hozott létre. Ez az őt ért igazságtalanság annyira megbántotta, hogy hamarosan behalt mérhetetlen fáj-

dalmába.

Feleségem a Szombathely-Kámoni általános iskolában tanított, én pedig a szombathelyi gyermekintézmény kinevezett vezetője lettem. Munkánkat igen megszerettük, mert hamarosan már a Szombathely-Kámonban – nagyszüleink egykori vendéglő épületében – lakhattunk és ott megszületett a várva-várt, szép gyermekünk, Ibolya 1956. február 4-én.

Ibikénk Szombathelyen a Parragvár úti általános iskolába járt zenei tagozatra, ahol kitűnő tanulmányi eredményei sok örömet okoztak számunkra. Könnyen felvételt nyert a város egyik legrangosabb középiskolájába a Nagy Lajos Gimnáziumba. Az érettségit követően Budapesten a Műszaki Egyetemen az építőmérnöki szakot végezte. Évfolyamtársai között a legjobbak közé tartozott, állandóan kikérték véleményét, s ő szívesen segített a többieknek. Az egyetemet kiválóan végezte, s végül Műemléképítő szakmérnök lett. Megismerkedett, majd házasságot kötött egy fiatal élelmiszer-kémikus mérnök tanárral, akitől 3 aranyos unokánk, Anita, Angéla és Gergely született. 2004-ben egyetlen gyermekünk, Ibolya leányunk tragikus hirtelenséggel hunyt el Budapesten, 48 éves korában.

A szakmai életutamhoz visszakanyarodva, a tanítás mellett levelező úton a budapesti Eötvös Loránd Tudomány Egyetemen szereztem középiskolai tanári oklevelet, majd ugyanott bölcsész tudományi doktori címet. 1967-ben a legújabb-kori magyar irodalomtörténetből – a magyar hazát szerető, vallásos írók és költők munkásságának bemutatásából –, védtem meg a „Két világháború közötti irodalmi élet Szombathelyen” című disszertációm, amelyben Pável Ágoston munkásságának ismertetése mellett kiemelten foglalkoztam a korabeli irodalmi

élet jeles szervezője, Bárdosi Németh János író-költő munkásságával. Vele és más korabeli irodalmi alkotóval személyes jó barátságba kerültem. Levelezést folytattam Veres Péterrel, Illyés Gyulával, Őszi Istvánnal, Kocsis Lászlóval és más írókkal... 1968-ban nemzetközi irodalmi pályázatot nyertem.

Elsősorban a dunántúli irodalommal és helytörténettel foglalkoztam, néprajzkutatási területem Vas megye volt... A kihalófélben lévő kismesterségek története feltárásával értem el eredményeket. Vallástörténeti publikációim a katolikus keresztények magyar vonatkozású értékeit mutatták be elsősorban. Sárvárról és az Őrségről rádiójátékot írtam, és hosszú ideig részt vettem Padisák Mihály, Miska bácsi levelesládája című rádiós gyermekműsorának készítésében. Kisalakú könyveim jelentek meg Pável Ágostonról (1986) és a szegények orvosa dr. Batthyány Strattman László hercegről (1991), akit később II. János Pál pápa boldoggá avatott... Írásaim rendszeresen jelennek meg hazai és külföldi magyar nyelvű lapokban és folyóiratokban.

Szakmai munkám, a tanítás melletti hobbim az idegenvezetés volt. Rengegetet gyalogoltam, utaztam busszalvonattal. A mai napig sokat utazunk együtt feleségemmel és unokáinkkal is. Feleségemmel együtt egész életünkben vallásukat gyakorló római katolikus keresztények voltunk és vagyunk, rendszeresen együtt imádkozunk.

Kedvenc időtöltésünk a hazafias és katolikus irodalom olvasása, művészetek műalkotások szeretete.

A 80 éves dr. Domonkos Jánosnak jó egészséget, és még hosszú alkotó munkát kíván a Kis **LÁRT** szerkesztősége!

Dr. ÖTVÖS LÁSZLÓ
SZERZŐI VALLOMÁS

A „Lélek és galamb” Válogatott és újabb versek című kötetéből, amely 2010-ben jelent meg a Nemzetközi Theológiai Könyvek sorozatának 76. köteteként.

Verset azért kell írni, hogy költemény szülessen. A szigorú bírálók között is voltak, akik találtak figyelemre méltó sorokat! Mások pedig együttesen irodalmi értéknek mondták őket, de nem tudták felvállalni azokat. Nem kétséges, hogy ezek a versek a bibliás keresztyén értékek – hagyományok – örökébe lépnek, igaz, szerény módon, így az elutasítás az egész keresztyén örökségnek szól. Volt és van ilyen irodalmunkban, ami sok esetben a magyar örökség semmibe vételét is jelenti. Ilyen körülmények között született meg ez a kötet.

Ezeknek a verseknek az volt az előzménye, hogy másfél évtizedig beszélő viszonyba kerültem a virágokkal és báránnyokkal, sőt a csillagokkal is, hiszen azok meg-megszólítottak – üzenetet közvetítettek – esti sétatámban. Közeledve az első mű leírásához, mind többször mondogattam a diáktársaimnak, hogy verssel fogom meglepni őket. Ők azonban csak mosolyogtak az egészen, sőt csodálkoztam az efféle megjegyzéseken magam is. Így érkezett el az idő, hogy egy bibliai gondolat verssé lett, és leírtam. Innentől, vagyis 1946-tól jöttek a versek éves rendben, majd ciklusokban és kiskötetekben, most pedig – korábbiak és újabbak együtt – egy kötetben kiadva. Megvallom, a hat évtized anyagát – a levéltári dobozokban rejtőzködő kéziratokat és elgondolkozva

szégyenkeztem, hiszen az isteni ajándékokkal jobban kellett volna sáfárkodnom, mint ahogy tettem. Így állt össze ez a kötet!

Ha valaki a munkáját – Jézussal és Tolsztojjal szólva – bármi legyen is, lelkiismerete szerint fontosnak tartja, azt illik megfontolni, komolyan venni, esetleg elfogadni! Nem kérhetek mást a kedves olvasóktól, csak azt, hogy az említett lelkülettel olvassák a verseket és tegyen sokakat tanítvánnyá a Mester! Hálás szívvel gondolok az Ő felkaroló jó szándékára, amelyet megtapasztaltam életutam és a szépirodalommal való foglalkozásom idején. Megköszönöm mindezeket Öneki, és ezzel együtt a versek megszületésében és publikálásában megtapasztalt emberi – családi és baráti – jó szándékokat, segítségüket.

* * *

(Az a megtiszteltetés ért, hogy Ötvös László költő három kis verséről írt rövid tanulmányom is helyet kapott a könyvében. Ezt azért írom le, mert valóban vannak dőlyfős élvonalbeli irodalmárok, akik minden más művet leicsinyelnek, vagy figyelemre sem méltatnak, mert nem ők írták. Pedig a magyar irodalom több a piramis csúcsán állók feldicsért munkásságánál. A „magas irodalmárok” egy bizonyos része sokszor érdemtelenül lenyúlja az állami pénzeket, elismeréseket.

De mi nem kívánunk státusz helyeket, mi adunk a társadalomnak, és nem kívánunk politika-alapú elismeréseket sem. Mi véghezvük a dolgunkat, és dr. Ötvös László is többet ad embertársainak, mint amit kap, de ha a csúcson nem is mérik a verseit, van egy magasabb csúcs az égen és a földön...

A gondolkodó hívő emberek szeretettel olvassák Isten által sugallt költeményeit.)

Németh Dezső

Csillag Tamás

Madárijesztő, kabátban

Kibontott hajú, kócos a hajnal:
szeretők sárguló hitét hozza.
Madárijesztő vagyok, kalapom
kosz és penész, kabátom szalma.
Az emberek karókat vernek
mellém, hogy egyenesen álljak...
Arcomon zsák, virrasztásom örök:
verset írok madaraknak, fáknak.

Szénfolt szememben az éjszaka
ring... Azt hiszik tán, nem is élek.
Őszi eső a kabátom, bár a
naptól még hunyorognak a vének.
Ha ingem alá bogarak bújnak,
engem akkor sem sajnál meg senki.
Nem vakarózom, folyton viszketek:
talán így kell embernek lenni.

Kilométerköveket kereselek

Kilométerköveket kereselek.
Bizonyosságot: jó úton vagyok.
Szeretóm csókja gőzölög bennem,
kopott batyumon hímezett csillagok.

Az éjszaka ólmos, felhő sepri
tisztára: hófehér lett a tejút.
Hosszú mérföldek fájdalma bennem,
fénylő végtelenbe vezető út.

Azért nehéz

kalászkok közt pipacs piroslik
kalászkokban megbújik a mag
szuszogásod szelíd vértem
azért nehéz hogy megóvjalak
az aratók hite az enyém
de a gond éjjel vadászni jár

vértem nehéz hogy óvjalak
ha véletlen mégis megtalál

A szegények lopni mennek

Szomjas a cipőm, iszik és
tócsák sötét aljára néz...
Az este hideg, mint a vas
és legalább olyan nehéz.

Álmaim pislá lángok, gyufák
keserű mérge a számban.
Minden éjjel meglopom, pedig
nekem ez az egy hazám van.

Foszforszagú bennem a csend,
vágynak lakatjait töröm.
A szegények lopni mennek,
mert nincs forint, nincs öröm.

Ablakkeretben törött üveg

Ablakkeretben törött üveg,
a járdát szétlöki a gyom...
Lakatlan ház az este,
ahol nincs miért maradnom.

Kültelki éjszakák csendje
vagyok, kihűl bennem a nap.
Vágyaim utolsó útra
induló csorba drótszamarak.

Az utca lámpafénybe bújt:
minden mozdulatlan, szép.
Mindig a tejutat nézem,
mindent tisztára sepernék.

Zoltay Lívía

A „tehén”

– Le kéne fogynod! – hallotta a jól ismert szöveget, majd rögtön utána az elmaradhatatlan röhögést. Harminc éve voltak házások, ebből az első öt év volt jó. Most, hogy a gyerekek kirepültek, már csak ketten maradtak. Amit eddig, a sok munka és intézni való, no meg a gyerekek miatt legtöbbször elengedett a füle mellett, az most már egyre jobban kezdte zavarni. Nem értette, mit kellene tennie. Felnevelt két gyereket, dolgozott, vezette a háztartást, és kiszorgálta ezt a bűdös bunkót. Fogyókúrára már nem maradt ideje, vagy inkább energiája, bár arra azért próbált figyelni, mit és mennyit eszik. Kövérnek nem volt mondható, inkább molettnek, amolyan töltött galambformájúnak tűnt, de hát így, ötven fölött már akármit csinál, nem lesz hatvan centis a dereka, mint amikor megismerkedtek.

De szép is volt! Nem így beszélt akkor ez az ember! Futott utána, egyszer még a villamosra is felugrott egy szál gyönyörű, vörös rózsával, alig bírt felkapaszkodni a robogó járműre, még meg is tapsolták az utasok, ahogy a rózsával a fogai közt egyensúlyozott, miközben mohó pillantásaival egyre csak őt, Krisztinát kereste. Akkor mondott volna ilyeneket! A szülei nem akarták, hogy hozzámenjen ehhez a tirpákhoz, ahogy nevezték.

– Az egy dolog, hogy tanulatlan, műveletlen bunkó, de dolgozni sem szeret, és valahogy olyan sunyi szemei vannak! – kántálta Krisztina anyja. Ám őt hat lóval sem lehetett elvontatni a fiútól. Megesküdtek, aztán jöttek a gyerekek.

Egy fiú, és egy lány. Krisztina hamar viszsza ment dolgozni, tanár volt egy gimnáziumban, ahogy a szülei és a nagyszülei is. Generációkon át szívták magukba a tudást, náluk természetes volt, hogy otthon is úgy lapozgatják a könyveket, ahogy más az újságot. Tóni azonban nem szívesen olvasott, legfeljebb a sport híreket futotta át valamelyik lapban. Krisztina szerette, és elfogadta olyannak, amilyen. Semmi mást nem várt el a férjétől, csak ugyanezt.

Amióta a gyerekek elköltöztek otthonról, Tóni mintha vérszemet kapott volna, egyre intenzívebben kezdte alázni a feleségét. A „le kéne fogynod” – megállapítás kiegészült durva, sértő jelzőkkel, úgymint: – Na, tolass ide a vacsorával, te kövér disznó! Meg: – Állj már arrébb, te tehén, nem látom a hájas seggedtől a tévét! És: – Úristen! Te napról napra egyre kövérebb vagy! És minden egyes megjegyzés után, mintegy kísérőjelenségként előtört Tóni torkából az artikulálatlan, idióta röhögés. – Hö-hö-hö-hö, hö-hö-hö-hö! – hallatszott, megfejelve olykor egy tekintélyes büfögéssel.

Ez az ember a férjem. A gyerekeim apja, gondolta Krisztina, s napról napra érezte, nem akarja, nem bírja ezt tovább.

Egy szép májusi délutánon Tóni füttyörészve indult el a munkából. Hazatérve azonban olyan látvány fogadta, amire álmában sem számított. Három egyforma bőrönd sorakozott szépen, egymás mellé rakva, az ajtó előtt. Megpróbált bejutni a lakásba, de a kulcsa nem nyitotta a zárat. Egy percig kétségbeesve állt, majd, miután felfogta, hogy kivágták, eszeveszett dörömbölésbe kezdett. Teljes erejéből ütötte az ajtót, és közben ordított.

– Engedj már be, te buta tehén, az anyád úristenit, mi a franc bajod van?

A következő pillanatban kinyílt az ajtó, és a „tehén” csinosan, kifestve, arcán büszke mosollyal, eddig rejtett energiáinak birtokában, magabiztosan állt férje, a büdös bunkó előtt. Tóninak leesett az álla, ahogy meglátta a feleségét. Ez már sok volt neki.

– Fogd a bőrdöket, és takarodj innen, amíg szépen mondom, te érzéketlen, gusztustalan féreg! Ma beadtam a válókeresetet! Költözz anyádhoz! – hadarta Krisztina, majd teljes erőből bevágta az ajtót.

Tóni csak állt ott tétován, az álla még mindig leesve. – Nem értem. Nem értem. Vajon mi lelhetette az asszonyt? – kérdezgette magától, s közben a fejét vakarta.

Budapest, 2011. július 14.

Bíró László

Magyar vagyok

magyar vagyok akár agyamban a
gondolat
Árpád Hunyadi és Kossuth vívta
harcomat
hol egykor sétáltam a fákat mind
kivágták
gyermekkoromnak már csak álmodom
az árnyát
bent a homlokom mögött hol egykor
nemzetőr ült
Széchenyi tudatát felgyújtotta egy őrült
de a Himnusz örök divatú míves holmi
amit hordva a nemzet kezd világosodni

Németh Dezső

Hagyaték

Mit szeretnél, vedd el tőlem,
nem kell kérned, megkapod,
aranyból szőtt égi övem
legyen őrző csillagod.

Megkapod az összes jómat,
égboltom kis részletét,
ahol felhők kóborolnak
gyöngyöt mér a messzeség. –

Vigyétek mindenem innen:
jóból faragott napom,
levegőből kötött ingem,
fényből préselt kalapom.

Megkapjátok nagy birtokom:
lábam nyomát; földemet...
mindet, mindet nektek adom –
az elképzelt kincseket.

Vigyétek, most nektek adom
pogány hitem érdemét:
pokolbéli tüzes padom,
ördög szívem ködmönét.

Gyertek! nézzétek a végem,
magányomban, hogy halok,
s Ti mondjátok imát értem,
holdra síró farkasok!

* * *

Lelkes Miklós:

HALOTTAIM

1.

Nem gyújtok nyurga gyertyát, félnék mécset emléketekre, – nem hiszem, hogy éltek kilengő árnyban, szétszóródott porban, s azt sem: itt lesztek majd, feltámadottan. Enyém is csak hit, fényfolt, ingó árnyak! Ellentéte hitnek: feltámadásnak. Kőre ülök le temető időben, szétrombolt test volt-álmú kikötőben, s halottaimra gondolok, kik kérték küzdő csodáid, piros csillagszépesség. Halottaim, múltatok bármint bántják: én megáldom a donkihótés lándzsát, mit önző érdek másít, – nem volt látszat a szélmalmos, álszent-gonosz varázslat! ...és most sem az, hiszen miért is lenne, mikor trónon becstelenség kegelytje?!

2.

A szobába a szél beszólt, a kályha vörös tűznyelve türelmetlen várta a fát, szenet, és olykor csend-manócska csintalan percet dobott ki az óra antik házából... Zörögtek az ágak napnyugta álmosodó ablakának, s a konyhánkban nagymamánk főzött. Kész lett a bableves, s mikor az ember éhes milyen vidáman néz a galuskára, s vágy kél: kolbászt is hozzá karikázna...

3.

Apám, anyám sokszor jött haza későn, túl fáradtan, de olykor célíg érőn, melyben reménylett másik, olyan holnap, mely jobbat ad, – és egyre-egyre jobbat! Korai volt ez, de gyönyörű álom, s míg átvágtak sebet osztó csatákon, s legyőztek már-már elcsüggedő kedvet, – a küzdők mennyi mindent építettek! Csak maguknak? Ó, dehogyl! Egy házára,

szébbre, szavazott szívük választása, szívdobbanásuk, gondolatuk, tettük, – s tévedésük is! Kik jöttek helyettük?

Hallottaim, a látó szemek látják: volt-tetteitek kik, miért gyalázzák!

4.

Míg zengő pirost búcsúztat az este, mi tekint le Csillagra és Keresztre? A költő szeme visszatartja könnyét: nagyobb megnyugvás, ha nincs más öröklét, csak Anyagé, s mozgása a varázslat, Lélek, mit egyszer értelem majd áthat? Áthat? Talán... Nem tudhatjuk előre... csak azt: a Hit csaló Kereskedője, a Nem-tudást hatalomért eladja, díszköntösben, hogy apraja és nagyja fizesse pénzzel, vérrrel, szolgálattal, – s gőg-mennyet falra festetni sem áthat...

5.

Halottaim! Nem gyújtok gyertyát, mécset emléketekre, – nem hiszem, hogy éltek kilengő árnyban, szétszóródott porban, s azt sem: itt lesztek majd, feltámadottan. Hókuszpókusz nem kell, – de kell a szépség tetteitekből, s igaz szó-merészség, minden mi tanít hívót és hitlent miként keresse emberben az istent, olyat ki nem önkény bölintő bábja, nem kér hízelgő imát önmagára, nem ég-határon túli mindent látó, de jóra, szépre vezető-vigyázó, kételkedést nem büntet (okos kétely hiánya önmagában kórok, métely!), ki változást hoz, szívpiros világot,

s Csillagisten áldó kezével áldott.

(2010)

Móritz Mátyás

Rebellis

Minden költő engem lásson a tükörben,
küzdjenek meg értem, múzsák és angyalok;
hallgassák szavaim mélyen megbűvölten,
Én ülepek helyett, égi mézet nyalok.
Igazságom verje fel a téli álmat,
szerkesztőkre hányom gyomromból a kócot;
szög ütötte kéztől legyen lelkem áldott,
költőt játszom, de nem beteg, torz bohócot.

Legyen ezüst tálcám, rajta hal és kappan,
legyenek nyitottak mind-mind a talányok;
ne szárnyaljon nálam senki szabadabban,
a mások szemein meg, maradjon a hályog.
Értsen meg mindent a szívem és az elmém,
csonttornyomat bátran lehet ostromolni;
irigyelni csodás versem, -drága kelmém,
a másé úgy is csak elhányt, csonka holmi.

Aki engem tisztel lehet csupán drága,
aki utcát nevez el rólam, és teret;
bár nem hullok el, sem szavaim virága,
gúny és tövis sem nő majd porom felett.
Hogy érdemes vagyok – ezt vitatni kár is –
a dicshimnuszra, mely nem lehet csak rövid;
dicsérne tanítvány, docens, és tanár is,
engem, ki az égre száz lánguszályt röpít.

Mit papírra vetek, biztos, – szilárd-igaz,
nálam ki lehetne jobban méltóbb jobbra;
csak a kétségtelen számomra a vigasz,
vehetnek közszájra, és verhetnek dobra.
A becsületes itt nem kaphat csak bitót,
hol árulók ülnek terített asztalnak;
játsszon más rossz költőt,
– játsszon megindítót,
vagy „jót”, kit fizetett cikkek magasztalnak.

Pedig nem több mint egy szilánk, -avítt kacat,
a Kossuth-díj mégis őket éri utol;
bár fényük savanyú, a tűzboruk ecet,
ábrázatuk sárga, mint a citrom-cukor.
Nálam ki lehetne nagyok között nagyobb,
kialudni miért aludna ki tüzem;
miért érezném úgy: talán nem is vagyok,
mert egy-egy lap fura ura, nyersen üzen?...

* * *

Charles Baudelaire

Sisina

Képzeld el szép Dianát bátor katonának,
átvág az erdőkön, fölborzol cserjéseket,
hajába tép a szél, és részeg zaja árad,
gyönyörű, s nem győzi le pazar lovas-sereg!

Láthattad Theroigne-t, szerelme az ölés,
Élvezte, hogy támadnak a mezítlábasok.
Arca és a szeme tűz, megjátszott színlelés,
S karddal kezében félték királyi grádicsok?

Ilyen példa Sisina is! De szelíd harcoss,
Egy irgalmas kedves lélek, sohasem gyilkos;
Bátorsága lőpor s örült dobpergés zaja,

De esdeklő kérvényre a fegyvert leteszi,
S mindig kitarul lángoló szíve ajtaja,
És ki méltó rá, kelyhébe folynak könnyei.

Fordította: Németh Dezső

*Sisina: ezt a nevet Baudelaire adta egy olasz
barátnőjének Mme Sabatiernek, ezzel fejezve
ki szimpátiáját az olasz forradalmárokkal.*

HANS-GUIDO KLINKNER

VARÁZSLATOS SYLT II.

(Zauberhaftes Sylt II.)

Szél

turkál a vadzab közt,
hajlítgatja a virágvemhes rekettyét.
Lombbá szédíti a vörös és fehér rózsákat.
Hosszú szárú margaréták reszketnek,
sirályok vitorláznak, felhők húznak,
zászlók rebbenek.

Az éjszaka lassan kioltja a színeket,
egyiket a másik után.
A világítótornyok vörös és hideg fényei
kijelölik a hajók útját a biztos kikötőkbe.

23. VÁGY

(23. Sehnsucht)

A hegyek, völgyek és erdők világából
a végtelen utáni vágy úzi
a tengerpartra.
Újra meg újra.

Boldogan bámul
a tenger arcába,
rendre újra formálva
az árapálytól, Naptól,
Holdtól, széltől és felhőktől.
Boldogan hallgatja
a hullámverések szilaj pezsgését.

A néhány nap benyomásai
erőt adnak neki a hétköznapos
– a tengertől távoli, napfényben szűkös-
idők megvilágosítására.

Fordította: Bayer Béla

CSEPELI SZABÓ BÉLA

ÉGI HATÁRSZEMLÉN

Éjhajnali álom

Szegény apám...

Ha egy-egy lidérces éjszakán
az Ég Ura határszemplére indul,
fényes csillagszekere bakján,
hatalmas árnyéklova mögött kuporogva
gyakorta látom – hallom Őt,
amint villámgyeplőjét visszafogva
bóbiskoló Urát szólítgatja:
– Ó, nézd uram, ott messze lent, a Nap előtt,
az a parányi aranybarna rög,
egykori kis bölcsőházam a Föld,
mintha S.O.S. jeleket küldene feléd.
Valami baj van odalent, Uram?

– Ugyan fiam...

Ez a sok-sok aprócska fény
csupán az emberi lét
rajongó gyermeki üdvözlését
villogtatja felém, – dűnnyögte álmaiból
felriadva
egy kicsit bizonytalanul az Úr,
majd hátradőlve hunyorogva nézte a Napot,
s futó pillantást vetve a Földre,
tűnődve elgondolkozott,
s a látványtól elkomorodva,
már egy cseppet sem elégedetten
folytatta útját a végtelenben,
a Tejút szikrázó kövei fölött,
míg el nem nyelte Őt,
s vele szegény apámat is
az Androméda-köd...

Németh Erzsébet

Konok hittel

Virágok színébe rejtem a lelkem,
hangom vizek homlokán ragyog,
madarak repülésére feszülök föl,
de bármilyen áron : itt maradok!

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: 1.500,-Ft.
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Bayer Béla

KÁNON

A gesztenyék gyertyái porig égtek,
mutál a szél a Pere Lachaise felett.
Lelkünkben Piaf Morrisonra ébred,
hogy skálázzon újmódi éneket.

Apollinaire halmán a hangszálak
suttogva rebegik „a nyár halott”,
s Bellini nem kreál szerenádót,
hogy Modi múzsái sem angyalok.

Ellobbantak mind a „Bimbózó lányok”
Marcel Proust ében selyeming-egén.
Képzetté ölelve az örök álmot,

a „letűnt időt” a Champs Elyséen.
Foszlik a szélben egy Chopin polonéz,
Bizet gyöngyhalásza holnapot ígéz.

SZIKES

Talán a pusztai szél akarta így,
a félelmek vackát kitakarva,
korholva morcosan: csak magadban higgy!
bölcset is megcsalhat földi kocsma.

Kóróbakkal enyelgő lapály ez,
a szikek szemérme lázzal vacog,
a süket semmi dűnéket feszélyez,
tobzódnak itt a bukott angyalok.

Itt öklöt talál, ki tenyérre vágyik,
cserepes szóra a hallgató.
A gacsos csikó táltossá nem válik,

Óperenciává az úsztató.
Holt határon nem feszeleg golya,
másnapos a mindenek tudója.

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.